

TANDORI DEZSŐ

Az el nem tűnő idő nyomában

A magam emlékére

*Lelassult az idő. Negyedórákat
hiszek óráknak. Emlékeimet
oly tömegben érzem, oly zsúfongásnak,
hogy velük át se férhetek*

*– nem csak kiomlott agyvelőm okán –
egy házon, egy díványon, egy szobán,
egy kártyafüzet nézetcentijén;
mit vagyok én.*

*Csak gyötremre magamnak. Ahogy
Longchamp pályája mellett haladok
– választhatok – kitaposott ösvényen,
vagy úgy akarja épp szeszélyem,*

*hogy füveket rugdossak, hogy beton
úttesten menjek, kerékpárokon
tűnődve, ahogy mellettem suhannak,
a kis gyaloghídon túl, ott, a Szajna*

*más-felén szürkén villognak a házak,
fehérbe, nézzem, és a fogadások
változatát, az újságból, trafik
redőnyét, latolgassam, ki lakik*

*a meredek út jobbján-balján, és a
híd, mint a Márvány utca két karéja,
és Asmussen mit csinál, Freddie Head,
és vörös bort vagy fehér bort viszek
a táskámban, és hogy Három Bobóc
az utca neve, és hogy Martalóc*

*a kocsni márkája, mely a gatyámat
szárból szinte letépi, és hogy kedvem
milyen szeszélye támad,
például hogy megüledjem*

*az útkereszteződés kopott padján,
vagy hogy az autójavító-üzem
épp zárva, s a patika mit üzen
ugyanígy – „Öcsi, nem hoztál magaddal*

*szárnyat, mit pasztillákból egy angyal
könnyedén kiterít?”,
mit járom köreit
kétes egyeneseknek, hogy magammal*

*kezdjek valamit, soha mást,
mikor csak azt a rohanást,
azt kezdeném,
mely végigzuhan egy pokróc kopottas*

*színén, és oly unottas
szívvel véli megcélozni szívét,
ez vagyok én,
és a többi – csak ott, az...*

A régies alak

*Elindulnak egymás után,
oly kis időközre, a fák közt,
vagy az antennák ágbogán
lelnek összezáró-kitárt közt,*

*ahogy egymáshoz-közüket
élhetik mintegy oly fa-arccal,
ahogy az én szívem süket
arra, milyen is az angyal,*

*kit-mit folyton emlegetek;
két-két madár, párok, s halommal
holtan majd, hogy az egeket
moccanatlan érnék, de okkal*

*nem így végződik a talány,
elindulnak, zöldes, lazán szótt
ág-levél terén, s volna tán
képlete –
mihez volna eszköz?*

*Nem, hogy itt megvagy, nem, hogy elszöksz,
s csak ül a vállad hajlatán
önmagad és idegened;
érintkeztél az angyalokkal.*

Angliában a száj

*Angliában a száj- és körömfájás
miatt elmaradtak a versenyek,
mégis, a lóverseny Dél-Afrikáját
elfogadtam Sziget-Ország helyett.*

*Miért nem hagyom el az irodalmat,
el, bármiért, ami épp nem csalás
nélküli szétnézés, s nem ad irgalmat
valami, de tényleg akármilyen más?*

*Miért képzelődöm gyökereimmel,
hogy fűrészt járja földes körüket,
miért fekszem öngyilkos terveimmel
linóleumon, mindenre-süket-*

*józan, részeg, miért az életuntság
árnyköpenylebbenő követke-
zetessége, miért nem tudhatok hát-
rafele vetíteni életemre:*

*értelmet, melyből túl sok, túl kevés volt?
Értelmen túlit, nála kevesebbit?
Hogy elfeketülne az a fehér folt,
melynek sötétei létem kikezdi?*

*Még mennyit, mennyit, mennyit, mennyit? Ennyit?
Vagy – ahol nem érzik, hogy gyökerezdik...?*

Hogy nem beszél

*Hogy nem beszélgethetek senkivel
arról, ami nekem fontos, hogyan?
Már annyival túl van, már ennyivel,
azon, aminek kapcsolata van*

*beszélgető féllal, kifejezéssel,
bármilyen álló tárgyiassággal?
Az eddigi beszéd volt a kivétel,
ékebben szóltam a némasággal?*

*Marad a fokozatosság esélyes
fennsíkjára, alsíksága, csepegő
kő-csapja, ily közel a jégveszélyhez
minden, ami nem kifejezhető?*

*De még akkor is! Cseppre csepp, a Barlang
alakulása már-már oly művészet,
melyhez társul aztán valamilyen rang,
csak az „aztán”-t feledném, s az egészet.*

*Így születek újjá mindig-nehéznek,
elég ebből!-nek, míg sosem „elég”-nek.
Az elmondhatatlanság társasága
nem látja magát, csak kívülét látja.*

Piros műanyag poharammal ál

*Piros műanyag poharammal
álmodtam, álmodtam, hogy széttört,
így láttam, szétfordult-alakkal,
jártam két felesleges félkört.*

*Ahogy a fürdőszobaszekrényt
kinyitottam most az előbb,
láttam, ott a pohár – ilyesképp
jöttem rá, hogy álmom, gyötört*

*kis mozzanat, becsapott, a' vagy
épp boldogított (járt két félkört
feleslegesen?), de hát mindegy,
nem igaz, hogy a pohár széttört,*

*s nem igaz, hogy álmom való
volt, egy kis való létező,
de az is elfogadható
felfogás, hogy ha én elő-*

*jövök, csak eme nem valós
állagban, ez álmoközegben,
és nem tudni, miféle jó
álmodhatott pirosnak engem,*

*és mennyire állhatatos
ami valósan foglal, innen.*

Semmi élmény mennyi

* A régies alak

*Semmi élménymennyiség
nem elég, nem elég, nem elég?
Hogyan készül töltött liba,
1. és 2. Bundesliga,*

*(nekem, bírhatatlan) krikett,
így-úgy golf (zöld!), krumplikrokett
à la Elia Kazan, a' vagy
a Bardó Brigittáról egy nagy...*

*Nem elég a kép, a csatorna,
nem lenne az! Hangsúly a „lenne”-n
mert én ezerfelé oszolva
unom az életemet ennen.*

*Nem onnan, nem innen: magam.
Mert csatorna hiába van,
élmény hiába kellene
„mennyiség”, nekem ővele,*

*Élmény Ókegyelmességével
nem volt szerencsém. Mint az étel
Kafka éhezőművészenek
olyan volt nekem, mint a végzet*

*híja, tengetem, el, el csupán,
szenzációk helyett „egyáltalán”,
egymás-után örök-egymás után.
Futamodás nélkül köröm futám.**

Csuppan, ami csu

*Csuppan, ami csupán
cuppán, ami a szán
csókszerű hangja a havon,
vécé zárva kicsit, nagyon,*

*odaállok betontövéhez,
karácsonyfák roncsainak
hátat fordítva, a kétes
tabáni boldogság fogad-*

*tatásán túl, haza, de már nem
térhetnék vese-teltséggel, kell
legalább a betontő. Állj el!
Vár a Rác-fürdő, decijével.*

*Aztán és aztán. Annyi volt csak:
hogy nem hogy „ültesek és oltsak”,
de az se, hogy kiáltani
elfelejtsek. Még a Jani*

*kocsmája közben, még felröppen
egy madár valami halomról,
az ember még úgy ezt-azt-gondol
állapotban jár a közökben,*

*miket munkák s kiválasztások
hoznak rá, mint áldást vagy átkot.*

*Tákolva, mi nincs is, a „ták”-ot.
Ennyi az ember élete,*

*legyen boldogtalan vele,
legyen boldog vele.*

Véletlenül agyon

Naiv mester műve

*Véletlenül agyonverem
madaram kedvenc fotelom
karfáján, elég egy hirtelen
mozdulatom.*

*Nem vertem agyon életem
madarát, de verhettem volna,
ha odanyúlok hirtelen,
s ő egyetlen mozdulatomra*

*halott, roncs, rezzenő tetem.
Így – harsan egyet hirtelen,
ahogy az előszobacsengő
hangját hallja, s én eredendő*

*igyekezettel rohanok,
csusszan a szőnyeg, hajlatán
– boka alatt – átzuhanok,
kitöröm a bokám.*

Márciusi vasárnap délután.

*De ezután
is csak én pusztuljak, halott
csak én legyek.
Ő repüljön át s harsogjon szélütött
tetemem felett.*